

1 PEDRO

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Pedro

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pedrogä, ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Dí pɛnh'nahɯ ra sɔcuɔ gyɯ 'yɛc'yɛihɯ ra Cristo, n'da'a n'danni gá mbähä ja ra häi Ponto nɛpɯ Galacia nɛpɯ Capadocia nɛpɯ Asia nɛpɯ Bitinia. ² Nu ma Tahɯ Ojɔ maya'bɯ thofo bi huancahɯ, nɛ bi zänni da 'yɔrcahɯ yá t'uhni gahɯ. Nɛ bi 'uega ma mbuihɯ a rá Hogandahi Ojɔ, nɛ bi mbän rá ji nanguejɯ a ra Jesucristo, guerpɯ nan zä ga øthɯ a i xijɯ. Dí äp'a Ojɔ ngue man'da gui hyámhbɯ rá mate, nɛ man'da da hyu ni mbuihɯ bɯya.

Ga tqfɯ ran dqte

³ Jamadi Ojɔ, ngue nu rá Ta ma Hmuhɯ ra Jesucristo, nɛ rá Ojɔ a. Nguetho xɯn ngu rán huɛcate bi jajɯ dám 'bɯhmbɯ ma'da'yo. Nuya dí pɔhmbɯ gan nuhɯ ran ho mazai, nguetho bi dambɛni ra Jesucristo. ⁴ Nɛ nuya dí tɔmhɯ ɯ yɯ erencia di 'dajɯ Ojɔ ngue m'bɛ'ts'i bɯ mahɛts'i, nɛ njám'bɯ dim 'bɛdi, nɛ njám'bɯ din ts'oni. ⁵ Nɛ nuya i fäjɯ Ojɔ nangue rá ts'ɛdi, nguetho dí ɛc'yɛihɯ a. Nɛ ya i sänni da yɔnjɯ xɯn ho 'bɯ bi zɔn ra pa ran zɛgui. ⁶ Nɛ nu'bɯ dí m bɛmhɯ ya, nɛ guehya ní 'dajɯ ran johya, madague'bɯ da du ma mbuihɯ bɯ na sähɯ hɔnt'a go man ɯnbi 'da yɯ pa ya, 'bɯ da 'yɛn Ojɔ. ⁷ Tengu ra oro i ts'ä ngue ra sibi ngue din hogui. Nɛ ngutho ma t'ɛc'yɛihɯ i ts'ä, nɛ man'da di muui a xinda gue'a ra oro ngue dim

'bedi. Janangue'a di necmanho ma t'εc'yεihε 'bε bá peng ra Jesucristo, ne da numanhojε, ne di 'dajε ran ho, ne 'darbε dam 'bεhmbε bεya. ⁸ Ne nuya madague'bε hinga nán nuhε ra Cristo, pe εmme guín numanhohε a. Ne madague'bε hin guín nuhε a ya, pe guí pεhmbε majuani a. Janangue'a εmme dadí johyahε, tengu tho'bε ya dí 'bεhmbε ra Cristo bε mahεts'i. Ne hin di jua ε mam hmansεhε gam mamhbε a ran johya. ⁹ Nguetho ya dí dε'mi dí hεmhε a dí tεmhε, ngue da yεnjε Ojε. ¹⁰ Guehna bi 'yo't'ε yε pεngahyε maya'bε ngue da yεnjε rá mate Ojε. Ne bi hyεdumbεi min nde xtám bεdi xεn ho 'bε'a nam bεn a ram hma bi 'yo't'ε. ¹¹ Min nde xtám bεdi jεm'bε din ja a, ne nda'a ní pa din ja a bi man rá Hogandεhi ra Cristo mi o yú mbεi. Nguetho bi bεnbi da 'yo't'i 'bε'a da 'yεt' ra Cristo 'bε bi zεhε, ngue da nu ran εnbi ngue da tho, ne da t'εspa 'bε m'bεjua. ¹² Pe bi xi Ojε ε yε pεngahyε ngue hin da bεse, xinga gue'ε yε jε'i mi 'bεhmbε, pεgue gue'a go i sijε a ya nangue ran ho ma'da'yo. Ne nu'ε to bi xijε na, bi ma nangue rá Hogandεhi bá pεnpa Ojε. Ne'ε yám 'bεhni Ojε mahεts'i εmme in nde da bεdi 'bε'a nam bεn a i sijε ya.

I xijε Ojε ngue xtán hojε

¹³ Pe nuya dan sähε ga εthε a rán thehε a dí tenhdε, ngue ga sεmzεhε ma mbεihε 'bε'a gätho dí m bεmhε. Ne hεnt'a rá mate Ojε ga tεmhε di 'dajε 'bε bá εh ra Cristo. ¹⁴ Ne ga εthε 'bε'a i xijε Ojε, tengu yε t'εhni i εt'a i xih yú ta. Ne hin ga εthε tengu mi εthε mam'bet'o ngue ma pähä zεhεhε 'bε nte mi pεhmbε. ¹⁵ Pe gä xtán hotho ga εthε, nguetho xεn hotho Ojε ngue bi zoncahε bi 'yεt'e yú t'εhni

gah_u a. ¹⁶ Tengu nt'o't'i: “Xtán hotho ah_u nguetho x_un hotho gä,” bi 'y_en Ojã. ¹⁷ P_e nu'b_u dí yãh_u Ojã, dí ϵ mf_u ma Tah_u. P_e gam b ϵ mh_u njuãntho da gurcah_u 'b ϵ 'a dá θ th_u n'da ngu n'daj_u. Janangue'a dam fãhmb_u ngue gan numansuh_u Ojã gãtho y_u pa dí 'b_uhmb_u ua ja ra ximhäi. ¹⁸ Nguetho dí pãhmb_u bi yãnj_u Ojã nangue y_un t'öt'e bi xãnga ma tah_u säti thoho. P_e hing ra mbeti í yãnj_u a, nu'a dim 'b ϵ 'a. ¹⁹ P_e bi yãnj_u ra Cristo 'b_u mi du ngue bi mbãn rá ji, n ϵ hønt'a da zã di pø a n'da a. Nguetho x_un hotho ra Cristo, tengu n'da ra d ϵ 'yo mi man Ojã maya'b_u ngue da 'bøts'e, p ϵ gue'a hing ra mb ϵ di n ϵ x_un hotho. ²⁰ Nu ra Cristo bi ts'ãnni din yãnte 'b_u hin ní 'yøt' ra ximhäi a Ojã. N ϵ ran z ϵ gui ya ja bi n ϵ qui ua ja ra ximhäi nanguej_u. ²¹ N ϵ nangue ra Cristo bi zøcua, gue'a dá ϵ c'y ϵ ih_u Ojã ya, ngue bi xox a ra Cristo 'b_u mi du, n ϵ bi 'y ϵ spi. Janangue'a dí pãhmb_u majuãni di 'daj_u rán ho Ojã dí tømhb_u ya. ²² Nuya nangue rá Hogandãhi Ojã dá t ϵ nhd_u ram hma majuãni, n ϵ gue'a dán hoj_u a. N ϵ gue'a dán zã ya majuãni ga hu ϵ c ma cuh_u. Janangue'a mpãhä thoho dan hu ϵ j_u n'da ngu n'daj_u nangue gãtho ma mb_uih_u. ²³ Nguetho dãm 'b_uhmb_u ma'da'yo nangue rámhman Ojã da hyät'i mazãi a, n ϵ njãm'b_u di 'b ϵ h rá ts'edi a. P_e nu ma teh_u bi 'dac ma tah_u n ϵ ma mb ϵ h_u, hinga gue'a da hyät'i mazãi a. ²⁴ N ϵ nt'o't'i:

Tengu y_u paxi thoho y_u jã'i,

n ϵ gãtho x_un ho 'b ϵ 'a p ϵ 'ts'i tengu yú døni ϵ y_u paxi. P_e nu y_u paxi di hmangui, n ϵ yú døni i høe.

²⁵ P_e nu'a rámhman a ra Hmu njãm'b_u dim 'b ϵ h rá ts'edi.

Gue'a ran ho ma'da'yo i sij_u a.

2

Nu'a ra Cristo tengü n'da ra do

¹ Jatho ga εsh_u gätho ran _ucpate ne ra fεhni ne'bu yoho ma mb_uih_u, ne ga εsh_u ran ts'εya ne ran c'äte.

² Ne tengü y_u 'uere ngue ma'da'yo bim 'b_ui, ngue εmme i hon ra xi'ba da zi, ne ngutho ga øth_u, thocpa thoho ga homhb_u rá hogamhma Ojä, ngue dín te x_un ho ma mb_uih_u a. ³ Nguetho ya dá t_umh_u a rá mate Ojä nanguε rá m hma, ne dá p_uhmb_u ngue x_un ho a. ⁴ Ne man'da gam bεmh_u ga cuath_u ra Cristo x_un ho, nu'a bi 'daj_u ra te. Madague'bu i pa ma _ucpi, tengü'bu n'da ra g_udo di b_unt'a n'da ra do, pε Ojä bi huahni man'da di muui bu da thøh rá ngu.

⁵ Tengü'bu n'da ra do man'da di muui a ra Cristo bu ja ra ngu, ne nuju i pa ma cuati gah_u buya, tengü'bu dy_u doh_u, da 'yøju rá ngu Ojä ngue hin di nequi. Ne yá mbäjä gah_u Ojä, nguetho dí unhd_u Ojä y_un t'unni gätho ma mb_uih_u. Ne di thocpa a rá Ta man t'unnih_u a ra Cristo, jananguε'a da numanho Ojä u. ⁶ Ne nt'o't'i maya'bu bu ja rá m hman Ojä nanguε 'be'a da t'ørpa ra Cristo. Bi 'yεn Ojä:

Tengü'bu drá ngarpag_udo dá huahna n'da ra do man'da di muui, ne dá hørp_u ja ma dongu bu Sión, nub_u hap_u ja ma ts'edi, bi 'yεn Ojä.

Ne nu'a to'o da guat'a, hin da mbε'ts' rá sä 'bu bi nu ran ju_umbi,

bi 'yεn Ojä. ⁷ Neju x_un ngu dadí muh_u nguetho dí cuath_u a ra Cristo. Pε madague'bu hin da guat'u 'da, pε guexta'a din ja tengü bi man Ojä, ngue bi 'yεna:

Madague'bu him bi numanho u 'da y_u g_udo a ra do,

pe da gopu ja ma dongu, ngue man'da di muui 'bu
da thøh ma ngu,
bi 'yɛn Oja. ⁸ Ne man'da mi hma:
Nu'a ra Cristo tengu'bu n'da ra do ngue di ferpu rá
gua n'da, ne dim 'berpu,
bi 'yɛn ra t'ohni. Ne bi ts'änbi dim 'berpu, nguetho
hinguin nde da 'yɛc'yɛi ram hma nangue ra Cristo.

Yú t'uhni gahu Oja

⁹ Pe nujü, Oja bi huancahu bi 'yørcahu tengu'bu
n'da'buhi gahu, ma'ueque ma mbuihu. Ne gätho
gahu dyu mbäjä gahu bi 'dac ma ts'ɛdihu Oja, ne
yú mbeti gahu a. Nguetho in nde ga uhmbu ngue
mixte xan ho Oja, ngue bá jüghahu bu ja ra 'bexui mi
'buhmbu, ne bi zixcahu bu ja rán nequi mahotho ya.
¹⁰ Nu'bu mám'bet'o mi 'buhmbu tengu'bu dyu hyoya
t'uhnihü, ne nuya dí 'buhmbu yú t'uhni gahu Oja. Pe
nu mám'bet'o him mi pähmbu rá mate Oja, pe nuya
dá hähmbu rá mate Oja ya.

Ga humbi ga øthu ngue yú mbɛfi gahu Oja

¹¹ Ma zi cu ahü, ɛmme dadí huɛc'ahü. Janangue'a
nts'ɛdi dí xi'ahü ga øthu tengu'bu hin dyu menguhü
ua ja ra ximhäi, hin ga øthu rá pähä ma nyon
'yomfɛnihü ngue i ørcahu ran sui ma mbuihu.
¹² Ne thocpa thoho dam fähmbu dan 'yomanhohü,
nguetho in nujü ü hingui pü Oja. Ne madague'bu
i ɛnjü dyu ts'om'bäihü, pe xømhma thoho da zøn ra
pa da 'yɛspa Oja 'bu bi nu ran hocjä'i dí ørpahu.
Nguetho da zä da xocpa yú mbui Oja ü. ¹³ Ne ga
øthu a im man a ra ts'ut'abi ngue i 'bet'o ua ja
ma häihü, janangue'a da hnumanho ma Hmuhü
ra Cristo buya. ¹⁴ Ne'ü mi'da to'o gätho bi un yän
t'ɛdi ra ts'ut'abi, gätho ga ɛc'yɛihü ü. Nguetho i ja yú

ts'edi di unba u to'o øt' yu ts'oqui, ne da numanho u to'o øt' ran ho. ¹⁵ Nguetho ne'a Oja rá pähä a 'bu dí øthu a, ne gue'a dí 'ye'ts'u yun c'ate im man u yu 'yambui buya. ¹⁶ Nuya hingui ørcahu ra ts'edi ga tenhdu yün t'edi Oja, nguetho in ndeju mpähä thoho ga tenhdu. Pe hin gam bæmhbu gue'a ní jajü ga øthu yu ts'oqui a, pe man'da ga øthu ngue yú mbeñi gahu Oja. ¹⁷ Ne gan numanhohu gätho yu ja'i, ne ga huεc ma mi'yεc'yεi hu, ne gan numansuhu Oja, ne ga εspahu ra ts'ut'abi i 'bet'o ua ma häihu.

Ga øthu tengu bi 'yøt ra Cristo bin unbi nangueju

¹⁸ Gyü 'yεhεhu ne gyü mbeñihu dami 'yεc'yεi ni hmuhu 'bu gadí zεhmbu u. Ne'u yu hocja'i ne'u yu ts'om'bäi 'bu dí un'nahu, gätho guin numansuhu u. ¹⁹ Nguetho man'da da numanho ahü Oja 'bu gui hyäthu yun unbi 'bu nte man ts'o gá 'yøthu, pe bi un'nahu nangue guí tenhdu Oja. ²⁰ Pe nu'bu gan nuhu ran unbi nangue ma ts'oquihu, ne ga häthu, pe hin gam bæmhbu ga tåhmbu n'da ran ho nangue'a. Høntho dá jut ma ts'oquihu. Pe nu'bu ga häthu ran unbi nangue ran ho dí øthu, da numanhohu Oja. ²¹ Oja bi zänni ga häthu yun unbi tengu ra Cristo, bi nde bin unbi nangueju, ne bi 'yurcahu 'be'a ga øthu. ²² Nguetho nu ra Cristo njam'bu bi 'yøt' yu ts'oqui, ne njam'bu bi man yu feñi. ²³ Ne nu'bu mi ts'ani, njam'bu bi dadi. Nu'bu mi mba ma εcpi, him bi ma dí co'ts'i. Him bi zu da zan yu ja'i, nguetho bi badi Oja da numanho a. ²⁴ Nu rá ja'i zεhe ra Cristo bi nu ran unbi nangue ma ts'oquihu 'bu mi 'dømp'u ja ra za. Ne gue'a í thøgahu ma ts'on 'yomfεnihu a, nguεpu da zä ga øthu ran ho ya. Nu yun unbi bi zä 'bu mi tho, gue'a í yañju a.

25 Nuj_u dá 'b_ehmb_u ra 'yu, tengu y_u de'yo. P_e nuya bá penj_u b_u 'b_uh ma mbände'yoh_u, nu'a i färca ma mb_uih_u.

3

Ran zofo bi sih y_u xisu ne yá ndø

¹ Nu'ah_u gy_u xisuh_u, gui 'y_es_pa ni ndøseh_u n'da ngu n'da ah_u. Ne nu'b_u 'da ni ndøh_u hinguin nde da 'y_ec'y_ei rá_m hman Oj_a, p_e nu'b_u bi nu guí 'b_umanhoh_u, xømh_uma thoho da zøni da 'y_ec'y_ei _u, ne hinga hneh_u thoho ja a gui xihmb_u 'b_u hinguin nde da 'yøde. ² Nguetho da nu ah_u gadím fähmb_u ngue guín numansuh_u Oj_a, ne hin gui 'yomt'ēnih_u. ³ Ne nu'b_u guím b_eni gan hoczeh_uh_u, p_e nangue ni mb_uih_u. Ne hin guim b_emh_ub_u nangue 'b_e'a gä i ja'ah_u thi ngue dí n_ecmanho ah_u, ogue ni y_ah_u, ogue ni heh_u gui hoj_u, ogue y_u thebe, ogue y_u ts'angu. ⁴ P_e gan hoczeh_uh_u ngue ni mb_uih_u, ngue di n_ecmanhotho b_u dá nu Oj_a, ngue hin di n_equi, ne nu'a nj_am'b_u dim 'b_e a. Ngue'a hin gan 'y_ezeh_uh_u, p_e gan johyah_u nangue Oj_a. Ne _emme x_un ngu di muui b_u nam b_en Oj_a a. ⁵ Ne njab_u mi øt' y_u xisu mi 'b_uh maya'b_u, ngue gue'_u y_u 'y_ec'y_ei mi numansu Oj_a, nu'_u mi hoczeh_e yá mb_ui ngue mi numansu yá ndø. ⁶ Tengu ra Sara bi 'y_ec'y_ei a rá ndø ngue ra Abraham, ne bi 'y_em_bi rá hmu. Nuya tengu'b_u yá t'ixu ah_u ra Sara 'b_u guí øth_u 'b_e'a mi øt'e, ngue thocpa thoho gui 'yøth_u ran ho ne nte gui suh_u. ⁷ Ne ngutho dí xi'ah_u, man 'yoh_u ah_u, dam 'b_umanhoh_u ma xisuh_u nangue ran 'yomf_eni bi 'daj_u Oj_a. Ga p_ahmb_u hin'y_u yá ts'edi yá ja'i _u y_u xisu, janangue'a ga fäxh_u _u. Ne gan numansuh_u _u, nguetho n'dat'a

rá mate Ojã i conhui rá xisu n'da ran 'yoh_u, ngue n'dat'a ra te ma'da'yo. Ne nu'b_u hin dam 'b_umanho ma xisuh_u, hin da 'yømanho ma ndeh_u Ojã 'b_u.

Ga øth_u a di bɛnga ma mb_uih_u Ojã

⁸ Ne gãtho gah_u n'dat'a gam bɛmh_u n'da ngu n'daj_u, ne gam bɛmh_u tengu'b_u 'da dá sãh_u 'be'a i sä a n'da. Ne dan huɛj_u n'da ngu n'daj_u, ne din ja ma yemb_uih_u, ne hin dan 'yɛzɛh_u n'da ngu n'daj_u. ⁹ Ne hin ga cospah_u ran ts'o 'b_u 'b_ui to da 'yørcah_u ran ts'o, xín ga cospah_u ran ts'ante 'b_u 'bo'o da zanj_u. Pe ga áf_u ran jãpi tengu thofo i ørcah_u Ojã, bi zoncah_u di 'daj_u rán jãpi. ¹⁰ Nguetho nt'o't'i:

Hønt'a go to'o in nde dim 'b_umanho, ne da nu y_u pa xun ho,

pe i jatho da zãm rá jãni nangue ran ts'o,
ne xín da man y_u fehni.

¹¹ Ne da hye a ran ts'o, da 'yøt' ran ho.

Ne hin da nde dim 'b_uh yún sũih_u, pe ɛmmɛ da hyoni 'bɛp_u dí hocpa rá mb_ui rá mijã'iui.

¹² Nguetho nu ra Hmu in numanho _u to i øt' ran ho,
ne i ømanho 'b_u ja a äpi,

pegue da z_u øt' ran ts'o,

bi 'yɛn rá t'ohni. ¹³ Pe to'o maha di unghah_u 'b_u dan ɛhya ga øth_u ran ho. ¹⁴ Pe madague'b_u ga sãh_u ran _u 'b_u dí øth_u ran ho, pe gue'a man'da ná tĩmh_u rán ho Ojã a. Janangue'a hin ga suh_u 'b_u in nde di pij_u _u 'da, xín da du ma mb_uih_u.

¹⁵ Pe høntho gan numansuh_u ra Cristo mbo ma mb_uih_u, ngue ma Hmuh_u a. Ne thocpa thofo dan sãh_u ga xihmb_u 'be'a dí ɛc'yɛih_u 'b_u 'bo'o da 'yãngah_u. Pe jante thofo ga xihmb_u ne gan numansuh_u _u. ¹⁶ Ne

thocpa thoho ga øth_u a di bɛnga ma mbuih_u Oja. Janangue'a da mbe'ts' yá sä to'o di c'aman'u ran ho dí øth_u 'b_u dí tɛnhd_u ra Cristo. ¹⁷ Nguetho man'da x_un ho 'b_u gue'a ran ho ná säh_u ran unbi, 'b_u da nde Oja, xinda gue'b_u ga säh_u ran unbi nangue ma ts'oqui zɛhɛh_u. ¹⁸ Nɛ'a ra Cristo bin unbi, nɛ njam'b_u bi 'yøt' y_u ts'oqui. Pɛ n'dandɨ thoho bi du nangue ma ts'oquih_u, guej_u dy_u ts'om'bäih_u, nguetho bi nde da zixcah_u b_u bí 'b_u Oja. Nɛ majuani bi tho rá ngøc'yɛi, pɛ nu rá mbui guexta'a mi 'bui. ¹⁹ Nɛ nu rá mbui ra Cristo 'b_u mi du, bi mba bi zop yá mbui u x_un du ngue ofädi. ²⁰ Ngue yá mbui y_u ja'i nangue u ngue him bi 'yɛc'yɛi Oja 'b_u maya'b_u thoho. Pɛ Oja mi tø'mi xtá 'yɛc'yɛi gätho ní 'yøt' ra barco ra Noé. Guep_u bi zä bin yan u zi hyato njä'i thoho, bi bong 'b_u min ja ran ts'ɛmbi, nangue ra dehe ra dambant'i. ²¹ Nɛ nu ran xixyá nam bøni, nɛj_u däm pomhb_u ran ts'ɛmbi nangue bi dambɛni ra Jesucristo. Nɛ nu ran xixyá hinguin nde da ma ngue i pa m'be't'e ma ja'ih_u ngue ra häi, pɛ nam bøni dí äf_u Oja di hoga ma mbuih_u. ²² Nɛ nuya, nu ra Jesucristo bi mba mahɛts'i, darb_u di mandauib_u ja rá ts'ɛdi Oja. Nɛ nu'u gätho y_u ts'ɛdi i 'bui i su a ra Cristo, nguetho hønt'a i ja rá ts'ɛdi xinda gue'u yúm 'bɛhni Oja mahɛts'i nɛ y_u zɨthu.

4

Dan darbah_u rá mate Oja

¹ M'bet'o thoho dan säh_u din unba ma ngøc'yɛih_u tengu ra Cristo, nɛ gue'a ní täc y_u ts'oqui a. Nguetho nu'a to bin unba rá ngøc'yɛi, him man da nde y_u ts'oqui a. ² Nɛ gätho mi'da y_u pa dí 'buhmb_u

ua ja ra ximhäi, hin däm 'buhmbu nangu ma pähä zehehu, pe dam 'buhmbu ga othu rá pähä Oja. ³ Dá xot'a dá othu rán t'ot'e ra ximhäi, midí hohu ran 'yomt'eni, ne mi ot' ma pähä zehehu, ne mi minhdu, ne madín sixhu bu ja yu calle ne mi mbahmbu bu, ne däm munshu bu däm minhdu, ne mi thandehu yu pöte, pegue Oja him bi zänni ga thandehu u. ⁴ Ne nu'u 'bucua ja ra ximhäi hingui sä da badi hanja hin dí othu ran tonto tengui ot'u, janangu'e a i sanju u ya. ⁵ Pe Oja di unba u to i sanju, nguetho di juamba Oja u 'bui ne'u xun du. ⁶ Ne nu yu ja'i xun du ya, bi sih ran ho ma'da'yo 'bu mi 'bui, ngue'a í zä bi un Oja ra te yú mbui u, madague'bu ya xun du yú ngoc'yei. Ne gue'a rán säui nangu ye yú ts'oqui, nangu gätho yu ja' i i tu. ⁷ Nuya bi zøn ra pa ran zegui. Janangu'e a dan 'yomfenihu xun ho, ne ga samzexe ma mbuihu, ngue da zä thocpa thoho dan yahu Oja buya. ⁸ Ne m'bet'o thoho ga othu ngue emme dan huju n'da ngu n'daju. Nguetho nu'a to'o ja rán huçate, di punba rá ts'oqui rá mija'iuu, madague'bu xun ngu yú ts'oqui. ⁹ Dan säyabahu n'da ngu n'daju bu ja ma ngumhu nangu ma pähä zehehu. ¹⁰ Ne 'da däm faxtahu n'da ngu n'daju nangu rá 'befi Oja 'dahma 'dan'yo bin 'daju, gue dan darbahu a rá mate Oja 'dahma 'dan'yo ngue dá hamhu. ¹¹ Ne nu to bin t'un ra 'befi da mamp'a rá m hman Oja, da ma tengu'bu da guesu Oja da ma. Nu to bin t'un ra 'befi da mbax'u mi'da, da mbäts'i nangu ra ts'edi xun ho bi un'na Oja. Ngu'e a da nde dí 'yεspa Oja a 'be'a gätho ot'e, nangue dí tenhdu ra Jesucristo, nu'a mixte thoho, ne i ja rá ts'edi gätho yu pa mazai.

Gan nuh_u ran unbi nangue dí tenhd_u ra Cristo

12 Ma zi cu'ah_u, hin ga hyonya thohoh_u 'b_u i ts'äj_u y_un unbi nts'edi, ne hin ga emhb_u, hague in ja a ya. 13 Pe dan johya thohoh_u, nguetho dí comhb_u y_un unbi ra Cristo. Ne nu'b_u bi nequi x_un ho rá ts'edi, man'da x_un ngu ran johya gan nuh_u b_uya. 14 Nu'b_u pa ma ugui gah_u nangue dí tenhd_u ra Cristo, pe majapi gah_u, nguetho mixte thoho rá ts'edi rá Hogandahi Oja dín nuh_u b_uya. Ne madague'b_u di ucpa ra Cristo u 'da, pe nuju dí espah_u a. 15 Pe nu'b_u gan hoteh_u ne gam p_uh_u, ogue n'da ran ts'o ga øth_u, ogue sä dan th_unth_u 'be'a øt' ma mij_u'ih_u, ga pe'ts' ma säh_u 'b_u, ne gan nuh_u ran unbi nangue a ra ts'oqui dá øth_u. 16 Pe nu'b_u dín nuh_u ran unbi nangue dí tenhd_u ra Cristo, hin ga pe'ts' ma säh_u 'b_u. Pe ga emf_u jamadi Oja, ngue dí p_uhmb_u ngue dí tenhd_u ra Cristo. 17 Nguetho bi z_un ra pa ya di du'mi øt' rán ts'embi Oja. Pe rá mb_udi thoho gah_u i ørcah_u ran ts'embi, ngue y_u t'uhni gah_u a. Pe ts'utho dín nuh_u. Pe nu'u hingui øc'y_uei rá m hman Oja, x_un ngu 'be'a gä da nu u 'b_u bi z_un ra pa da 'yøt'e x_un ho rán ts'embi Oja. 18 Ne emme x_un ngu y_un unbi gan nuh_u bu dí pøju Oja, ngue dy_u 'y_uøc'y_uei_u, nguetho ja'b_u n'dand_u hin dí øhmb_u a i xij_u. Ne 'b_uh mi'da 'be xingui ts'u nde da 'yøde, ne i san Oja. Ne nu'u hin da zä dim pø u. 19 Janangue'a nu'b_u dí säh_u y_un unbi bi zängah_u Oja, pe ga däh ma mb_uih_u Oja di jamansuj_u. Ne njam'b_u da hyegah_u, nguetho gue'a bi 'daj_u ra te. Ne ga thoqui ga øth_u ran ho.

Di jamansu yú dε'yo Ojā ɱ yɱ ngɱrbi

¹ Nuya n'da ram hma dí xi'ahɱ, yú ngɱrbi ahɱ yɱ 'yεc'yεi. Nεcä drá ngɱrbigä, dá nuse ra Cristo 'bɱ mi du, nεcä ga comhbɱ ran japi din 'dajɱ m'bejua. ² Ma mi ngɱrbi ahɱ dyɱ mbändε'yohɱ, dí xi'ahɱ ya, jatho ga jamansuhɱ yú dε'yo Ojā, nguetho 'yo ma güendahɱ ga jamansuhɱ ɱ. Nε hin gam bεmhɱ i t'ørcahɱ ts'edi, pεgue gam bεmhɱ ma pähä zεhεhɱ ga øthɱ. Nε hin nangue a din jurgahɱ ngue dyɱ ngɱrbihɱ, pε nangue a dín numanho sehɱ a. ³ Nε hin ga suthohɱ yú t'ɱhni Ojā hapɱ dí 'bɱhmbɱ n'da ngu n'dajɱ, pε janate tho ga uthɱ ra 'yu nangue man t'øt'e zεhεhɱ. ⁴ Nε nu'bɱ bi nεqui ma Hmuhɱ dyú mbändε'yohɱ, di 'dajɱ ran japi ngue ga tɱhmbɱ, ngue hin jam'bɱ din thegue. ⁵ Ngutho ahɱ man 'yohɱ ahɱ, dami 'yεc'yεihɱ 'be'a im man yɱ dαc'yεi ngue ni ngɱrbihɱ. Nε gätho ahɱ gan umhbɱ da si ahɱ n'da ngu n'da ahɱ. Nε njam'bɱ gan 'yεzεhεhɱ, nguetho:

Da zɱ Ojā a din 'yεts'i,

pε di un rá mate a to'o hin din 'yεts'i.

⁶ Janangue'a ga øthɱ ngue hin'yɱ ma ts'edi zεhεhɱ bɱ ja rá hmi Ojā, gam bεmhɱ hønt'a ja rá ts'edi xínda guejɱ. Janangue'a dá 'yεsca zεhεhɱ Ojā 'bɱ bi zøn ra pa. ⁷ Nε ga xihmbɱ Ojā gätho ma dumbɱihɱ, nguetho di jamansujɱ a. ⁸ Damín äthahɱ xɱn ho, ngue damím fähmbɱ, nguetho nu man sɱihɱ ra zɱthu i 'yo ua, tengu n'da ra zate i 'yo, in cue, i honi to'o da za. ⁹ Pε dami sɱhmbɱ a ra zɱthu nangue rá ts'edi Ojā guí εc'yεihɱ. Nε gam bεmhɱ ngue n'dat'ɱ yɱn ɱnbi dín nuhɱ ma mi'yεc'yεihɱ ngue gätho ra ximhäi. ¹⁰ Pε nu Ojā εmmε xɱn ngu rá mate, bi

zoncah_u ga comhb_u rá ts'edi mixte gätho y_u pa mazai, nangué dí 'b_uhmb_u ra Cristo. Pé m'bet'o thoho dan unbah_u ts'_u, ngue di hoga ma mb_uih_u Oja, né di hat ra ts'edi ma mb_uih_u, né di jaj_u dan zamhb_u x_un ho b_u. ¹¹ Nu Oja nte h_umbi, gätho da zä da 'y_ut'e, gätho y_u pa mazai. Né gue'a gam b_umh_u a ya.

Rán z_ugui ran z_ungua

¹² Dí p_unh'nah_u ra s_ucu_u i ja ua, ngue da ga_ux a ra Silas, nuna n'da ma cuh_u ngue da zä ga _uc'y_uih_u a man a. Nuna ra s_ucu_u ja ua, hingui ngu 'be'a ma, n'da ran zofo thoho, né dí xi'ah_u maju_uni rá mate Oja a guí t_unh_u. Janangué'a damín zamhb_u b_u. ¹³ I p_unh'nah_u ran z_ungua ni cuh_u i 'b_ucua Babilonia, nthahni nangué Oja, tengu ah_u. N_uhna ra Xuua Marcos di z_ungua ah_u, tengu'b_u ma ts'unt'_u na. ¹⁴ Né z_ui gan zohmb_u n'da ngu n'da ah_u nangué ran hu_ucate. Né dín nde da hyu ni mb_uih_u nangué guí t_unh_u ra Cristo. Né gue'a gam b_umh_u a ya. H_unt'a dí xi'ah_u ya.

**Ra 'da'yohogui nangué ma Hmuh[†] ra
Jesucristo
New Testament in Otomi, Eastern Highland
(MX:otm:Otomi, Eastern Highland)**

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Eastern Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Sierra [otm], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Eastern Highland

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
eed5311a-6154-516f-aead-3829b2989366